

Hvad diskuteres/ rører sig i  
modersmålsfaget i læreruddannelsen?  
Lis Madsen, uddannelsesleder DK



# Danskfaget i Læreruddannelsen 2011

Overskriften for mit oplæg ifølge programmet:  
**Danskfagets udfordringer i en digital tidsalder**



- Den uddannelsespolitiske diskurs i Danmark
- Læreruddannelsen i DK 2011
- Danskfagets udfordringer i 2011

# Et kort historisk blik:

I regeringens handlingsplan fra 2002 *Bedre uddannelser* er central for forståelsen af danskfaget i 2011.

Uddannelsespolitikken Mål: *Uddannelser i verdensklasse;*

Midlet: økonomisk styring, effektivitet og resultatorientering

Uddannelsesinstitutioner fungere på markedsvilkår

# Uddannelsesdiskursen

## Centrale begreber:

- Kvalitetssikring
- Sammenlignelighed og gennemsigtighed
- Kvalifikationsramme (viden, færdigheder og kompetencer)
- Mål for læringsudbytte
- Akkreditering/evaluering
- Relevans
- Aftagerinddragelse
- Ny karakterskala

# Dekonstruktion - og rekonstruktion

- Nye institutioneller rammer: professionshøjskoler fra 2008
- "Seminarium" som betegnelse aflives
- Opgør med en meget gammel seminariekultur
- Det faglige samarbejde inden for sektoren udfordres af konkurrence – de faglige foreninger som dansklærerforeningen mister sin betydning -> konsekvens for danskfaget

# Læreruddannelsens udfordringer

Professionsbacheloruddannelse i DK

Regulering – detaljeret beskrivelse af LU ned i mindste detaljer

Bekendtgørelse med **Mål og Centrale Kundskabs- og Færdighedsområder** for alle fag

Krav om samarbejde med andre professionsuddannelser, fx pædagog og sundhedsuddannelser

# Uddannelsesopgaven?

**Uddanne:** At udvikle ånd/ at give en vis almen dannelse

Et skred i forestillingen om, hvad uddannelsesopgaven er

Den uddannelsespolitiske diskurs interesserer sig for aftagers **behov**, uddannelsens **relevans** og **læringsudbyttet**: det, der kan måles og vejes ved evalueringer og akkrediteringer

At erhverve sig viden, færdigheder og kompetencer

# Danskfaget i Læreruddannelsen

- Ikke alle lærerstuderende har dansk i deres uddannelse
- Udspændt mellem vidensfaget og skolefaget dansk
- Fokus på de professionsrettede kompetencer, fx indførelse af pædagogisk element i dansk
- Danskfaget opdelt i en fællesdel og en specialiseringsdel
- Specialisering mod klassetrin (1.-6./4.-9. klasse)
- Fagbeskrivelsen mimer på mange måder beskrivelsen af folkeskolefaget dansk med CKF'er og 4 faglige hovedområder

# Fokus på praksis

*Mål” ...den studerende opnår følgende grundlæggende lærerfaglige kompetencer, der kvalificerer til fordybelse i specialiseringsforløbet:*

*h: Anvende fagdidaktiske kundskaber og færdigheder i samspil med almendidaktiske, pædagogiske og psykologiske teorier m.h.p. at håndtere undervisning i dansk og andre læreropgaver i en konkret praksis og forholde sig analytisk og reflekterende til praksis.” (Bek. 2007)*

# Fra Fremtidens Danskfag, 2003

<b>Den dansk-eksterne tilgang</b>	<b>Den dansk-interne tilgang</b>
Fokus på dansk som et sprogfag	Fokus på sammenhængen mellem sprog og litteratur
Fokus på færdigheder	Fokus på viden
Fokus på kompetence (mundtlig og skriftlig formidling, grammatik, at kunne læse og forstå)	Fokus på dannelse (at læse litteratur)
Fokus på det kvantitative	Fokus på det kvalitative (det finkulturelle)
Fokus på brugerens behov	Fokus på indre overvejelser
Fokus på form	Fokus på indhold
Fokus på det specielle ved danskfaget (faget handler om noget afgrænset)	Fokus på det almene/generelle ved danskfaget (faget handler stort set om alt)
Fokus på sproget som en brugergrænseflade	Fokus på sproget som et indre liv

# Danskfagets udfordringer i en digital tidsalder

Danskfaget inddelt i 4 hovedområder:

- *Det talte sprog (tale og lytte)*
- *Det skrevne sprog (læse og skrive)*
- *Sprog, sprogbeskrivelse og -vurdering*
- *Litteratur og medietekster*

- De digitale medier har en overraskende svag placering i faget
- Faget har (haft) en tradition for kun at arbejde analytisk med de digitale medier
- De digitale udtryksformer får ikke megen plads – tale og skrive i traditionelle genrer og medier dominerer

”Kernen i danskfaget i læreruddannelsen er arbejdet med dansk sprog og tekster... basale kulturteknikker” (Bek.2007)

**Hvilken rolle bør modersmålsfagene spille i forhold til de digitale medier, genrer og udtryksformer? Bør fagets kerne udvides – bør de basale kulturteknikker udvides med digitale?**